

A legnagyobbak is tapogatóznak, de valami alakul

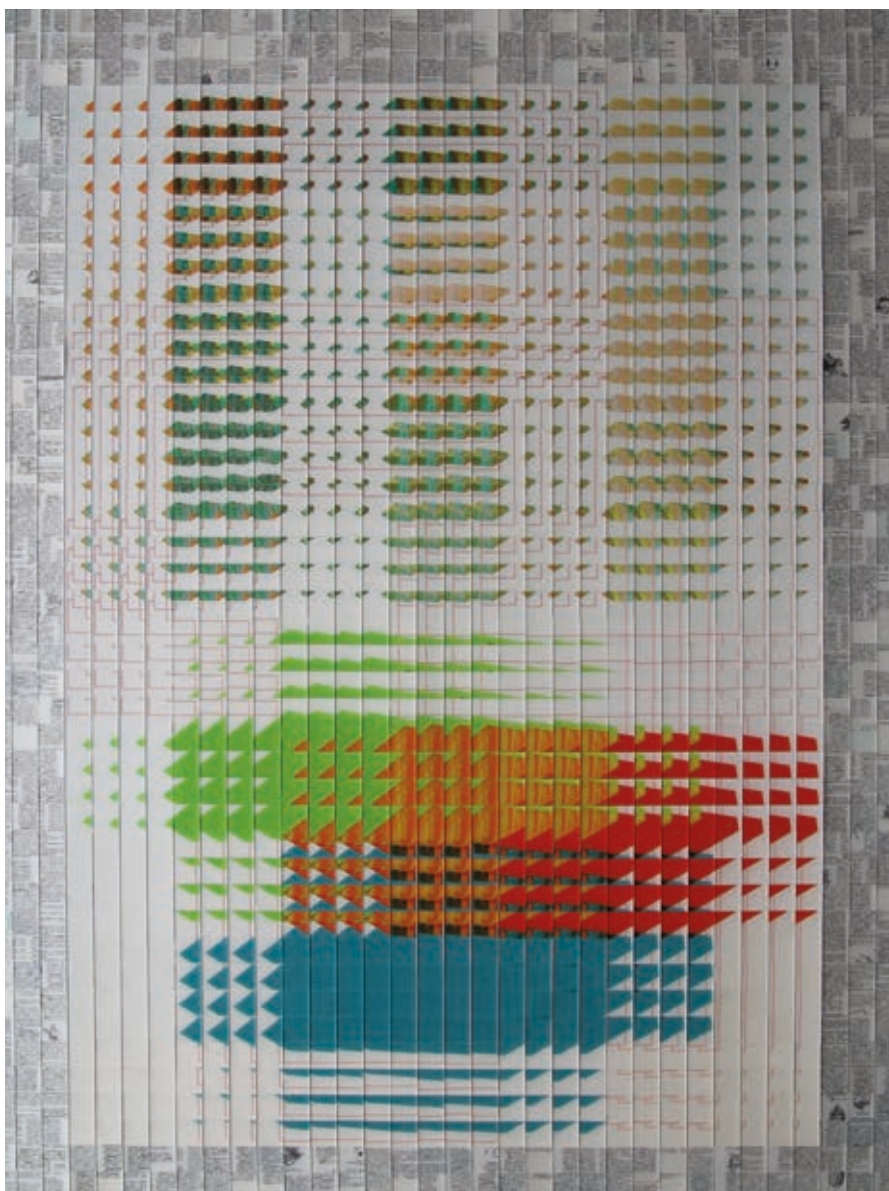
Interjú Tarr Hajnalkával

SIRBIK ATTILA

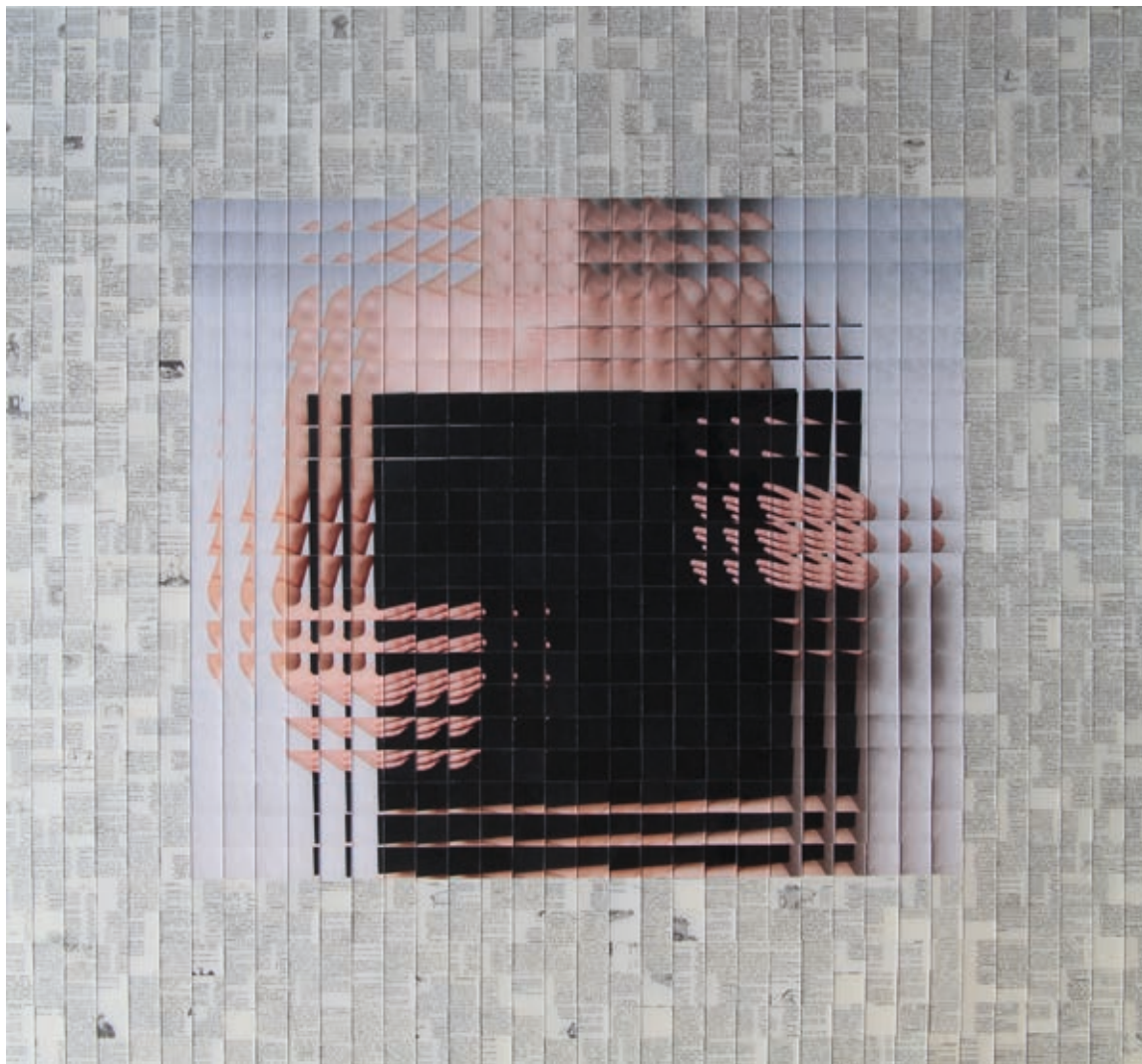
A koronavírus-pandémia terjedése rövid és hosszú távon hogyan érint mint képzőművészt?

TARR HAJNALKA: Azt hiszem, pillanatnyilag senki sem látja, hogy a szinte mindent érintő vírus jelenléte hogyan fog hatni rá hosszú távon. Én sem. Ha pénzügyileg nem is, emberileg – a vírus hozta lassítás – engem jól érint, mert a külvilág „energiája”, mozgásának ereje kompatibilisebb velem, hiszen eleve egy lassú, analitikus, ingermentes, puha környezetben szeretek létezni és dolgozni. Mivel a kontraszt a külső és a belső világ frekvenciája között radikálisan csökkent, oldja az abból következő szorongást, hogy két pályán kell teljesítenem: a saját belső útjaimon és egy úgynevezett kinti, zömében idő- és figyelemdeficit, profitorientált, értékrendszerét tekintve meglehetősen torz világban. Most nincs külvilág, szóval nem kell figyelmbe vennem annak nyelvezetét, elvárásait sem. Őszintén szólva meglepődtem azon, hogy ezt mennyire élvezem, és a műtermi munkának is csak jót tesz. Ugyanakkor nem kérdés, hogy a műtárgy a műteremből kikerülve egy olyan gépezeten halad keresztül, amely erős ütést szenved a vírus mindent bénító ereje által, és ennek megvannak és -lesznek következményei.

Ugyanakkor bízom abban, hogy ez a bénulás lehetőséget ad arra, hogy emberibbé váljon az a „külső” világ, mely a ragadozó szellemet dicséri, a narcisztikus egót jutalmazza, az arroganciával megspékelt ostobaságot és az érzéketlen célorientáltságot mint követendő példát ünnepli és hirdeti. Jó

TARR HAJNALKA: *R. No 1*, mozaik, giclée-print, értelmezőszótár- és üvegkollázs dibondon, 141×105 cm, A művész jóvoltából

TARR HAJNALKA: *In Vitro VI*, mozaik, giclée-print, értelmezőszótár- és üvegkollázs dibondon, 102×111 cm,
A művész jóvoltából

dolog a célorientáltság, az érzéketlenség viszont nem. A vírus okozta megtorpanás újratervezést követel, örülök, hogy erre rákényszerülünk, mert magunktól – jól látható – semmi nem vesz rá minket arra, hogy változtassunk. Az „erősebb kutya baszik”-törvény, remélem, átíródik a „jófejebb kutya udvarolhat”-törvényre. Önmagában az „erősebb kutya” sarokba húzódása nem jár a fű kiszarjadásával. De hosszútávon a gépezet változása végül eredményezhet egy lojálisabb, kevésbé túlermelő és profitorientált világot. Például pusztán attól, hogy nem zsigerezzük ki a természetet, mert most nem mehetünk ki kizsigerezni, pár hét alatt már gyógyul a Föld. Óriási kongresszusok, nagy okoskodások sem segítettek ezen. Ember, csak állj meg! Csak ne csinálj! Csak nyughass! Ne fald fel a teret, hogy levegőt kaphasson rajtad kívül minden más! És az látható, hogy attól még, hogy levegőt kap minden más is, a mi levegőnk nem fogy el. Bárcsak megértenénk ezt...

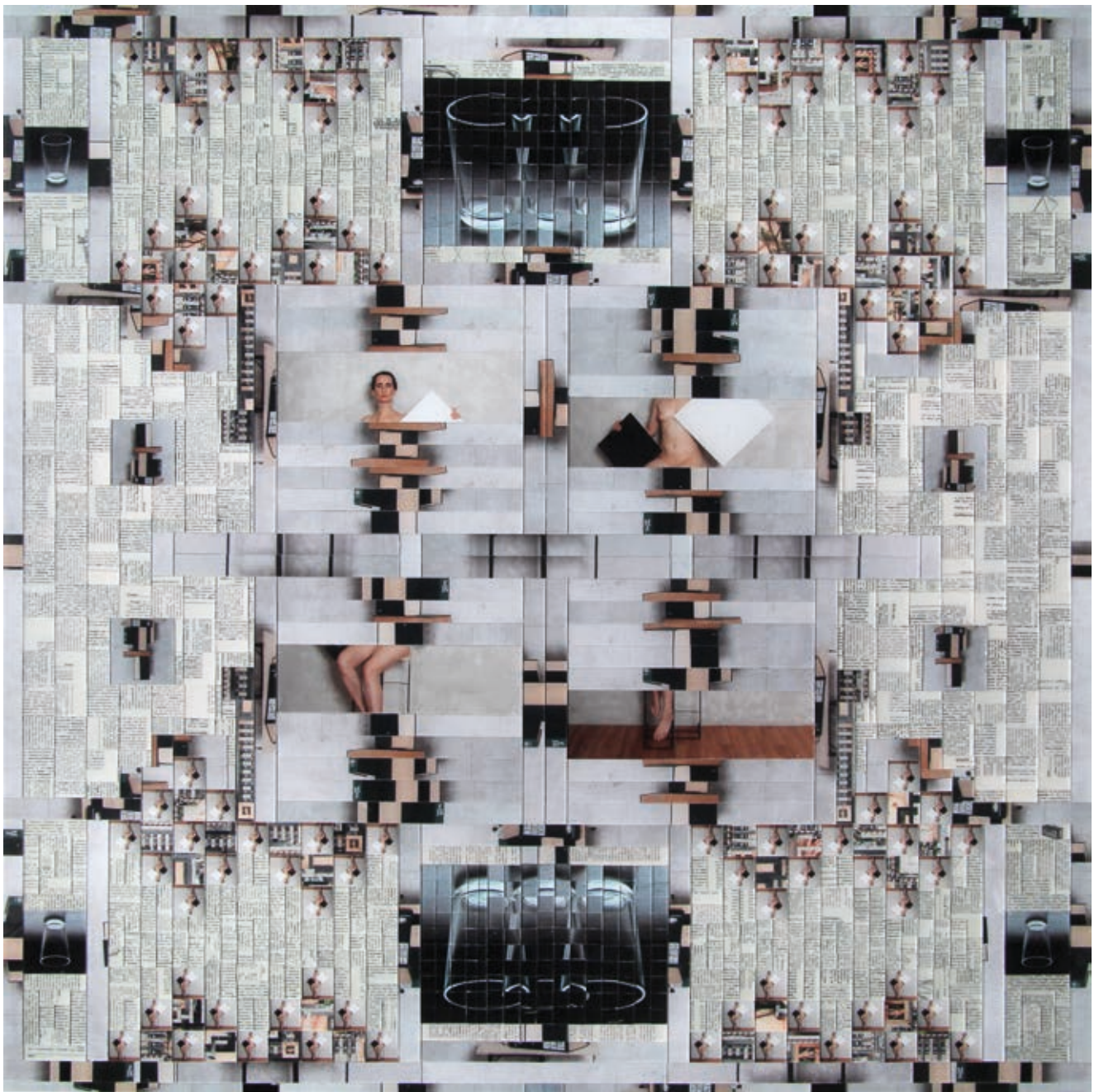
Visszahúzódunk az online térbe.

TH: Az online elérhető tartalmak soha nem voltak ilyen emberiek, ilyen szív-melengetők, ilyen minőségiek. Eddig azt

láthattuk a közösségi portálokon, hogy ki milyen bravúrosan éri el mindazon „értékeket”, amelyeket a külvilág értéként hirdet, most mindenki azt posztolja, hogy otthona, a saját belső kvalitásai, mindennapjai mennyi élményt, gazdagságot rejtenek. Nem a milánói fine dining ebédünket posztoljuk, hanem a saját magunk által készített kis kenyérgénket. Az egyik kedvencem a home office-ok kiposztolása, bámulatos, milyen sokunknak van jóval tartalmasabb, minőségi környezete, mint amit a külvilág felkínál értéként. Láthatjuk a csodás régi bútorokat, a családi darabokat, tárgyacskákat, amelyek attól megfizethetetlenek, hogy történetük van, és generációkat szolgáltak ki. A könyveket, amelyek támogatnak minket, a szellemi környezetet mint csendes, hűsleges patrónusunkat mutatjuk most meg végre. Láthatóvá válik például, hogy mennyi ember végez minőségi szellemi munkát nagy szeretettel és törődéssel. Az otthon melegségével bátorodunk szelfinj, és nem egy menő belsőépítész által pengére belőtt mintalakással, nem last minute utak pálmáival, a beach bodynkkel. A saját kertünkben megjelenő madarakkal, és nem delfinnel úszkálással. Lehet, hogy megtanulunk annak örülni, amink van?

Megéljük, hogy az ismerőseink ahhoz kapcsolódnak, amik vagyunk, és nem ahhoz, amik a külvilág elvárásai szerint akarunk lenni? Ezek mind óriási lépések, melyeket csak üdvözölni tudok.

A Forbes lehozta, hogy David Attenborough online földrajzórát tart. Gyerekkorom hőse! Biztos nem buktam volna földrajzból, ha őt hallgatom, egy hiteles embert, fantasztikus rálátással. Most a Fesztiválzenekar tagjai zenélnek neked otthonról, ha szeretnéd. Látom a csellistát a szeretett hangszerével a saját szobájában, hétköznapi ruhában? Megfizethetetlen! Első kézből kapjuk meg mások évtizedeken át kiművelt tudását, szakmaszeretetét a maga közvetlenségében, minden flanc nélkül! Szinte mindenbe beleszeretek, amit mutatnak. A minőségi információ nem az elité többé, hanem mindenkié, és elérhető? Az emberek szerethetőbbnek tűnnek, egyszerűen, mert magukat mutatják és azt, amit szeretnek magukban. Nem dicsekszenek, nem szkanderoznak, hogy ki miben jobb.

TARR HAJNALKA: *In Vitro IV*, mozaik, giclée-print, értelmezőszótár- és üveggollázs dibondon, 100×100 cm, A művész jóvoltából

A képzőművészként téged foglalkoztató galéria tud bármilyen lépést tenni a kialakult válsághelyzet kezelésének érdekében?

TH: Az acb debütált itthon online kiállítással. Bátrak, meglépték, örülök, hogy ezzel az én galériám az első e téren. Biztos vagyok benne, hogy egyre otthonosabban mozogva az online kiállítás területén izgalmas programot fognak benne futtatni, ami sokak figyelmét felkelti majd, és ez a figyelem csak nőni fog.

Azt látom mind itthon, mind külföldön, hogy a kereskedelmi galériák nehéz helyzetben vannak, sokan még kéthónapnyi tartalékkal sem rendelkeznek, vagyis végleg kivérezhetnek. Van olyan galéria,

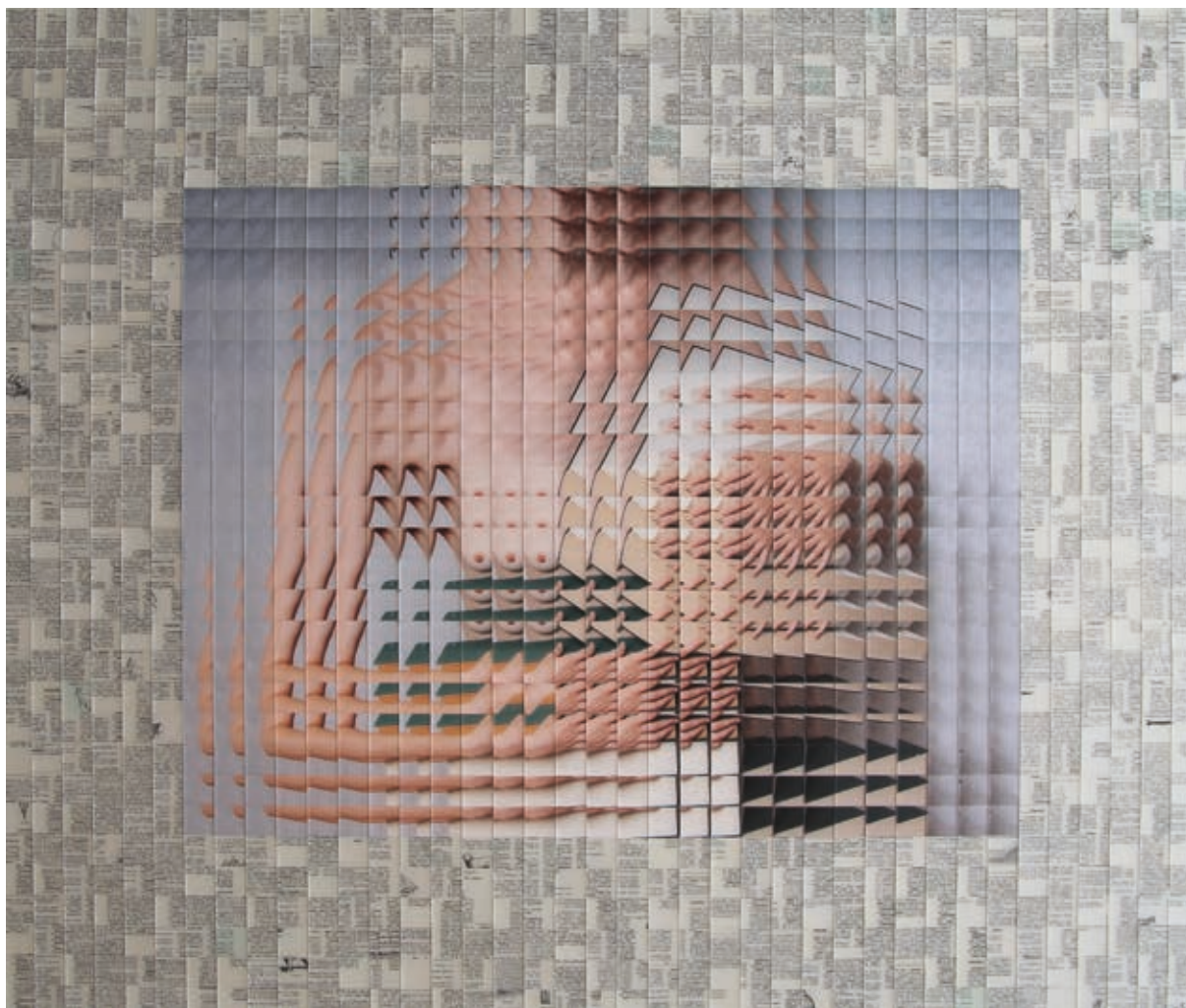
amelyik bérl a helyiségeit, és van, amelyik nem, van akinek több, és van, akinek kevesebb az alkalmazottja, mindez számít, meddig tudják húzni bevétel nélkül. Ez sem újdonság, a nemzetközi sajtóban számtalan cikk szól erről. A vásárok leálltak. És az hagyján, hogy kínálati oldalon lefagyás van a fizikai kiállításnézés ellehetetlenülése miatt, de nyilván a gyűjtői oldallal is hasonló a helyzet: a saját vállalkozásuk sorsa felett aggódnak és/vagy a családtagjaik egészségéért, ez nem az a pillanat, amikor a figyelem elérhető. Mindenki fogja, amije van, nincs költekezés.

Az acb próbál túlélni, ahogy mások is. Mindent elkövet, hogy a nehézségek dacára megtartsa nagyszerű alkalmazottai gárdáját, s a művészeknek lehetőséget biztosítson ebben az időszakban, amikor nekik galériaként sincs sok mozgásterük. Embert próbáló. Gondoljunk csak bele, egy

olyan top monstros, mint a MOMA, elbocsátja a múzeumpedagógusait a vírus megjelenése után három héttel. Nem itthoni, nem ennyi pénzből gazdálkodó intézmény, nem egy galéria. Hogy az online kiállítás lehetőségével az acb élt először itthon, abból is látszik, hogy próbálnak ebben a ködben előre tekinteni, fényforrást találni.

Hogyan látod a lokális és a nemzetközi művészeti piac alakulását és az ezek közötti összefüggéseket?

TH: Külföldön rengeteg galéria próbálja fenntartani a rá irányuló figyelmet hasonló módon. Több technológia létezik erre, ki fog forrni idővel, hogy melyik a legalkalmasabb arra, hogy kiállításokat látogassunk online. Az online kiállítás-látogatás paradigmaváltás a művészet

TARR HAJNALKA: *In Vitro X*, mozaik, giclée-print, értelmezőszótár- és üveggollázs dibondon, 102x120 cm, A művész jövőtáblából

befogadásában, mindenképpen eljött volna az ideje, ahogy eljött annak is, hogy nemcsak moziban nézzünk filmet, és nemcsak koncerteken hallgatunk zenét, hanem otthon is, online is. De ahhoz az ezeregy éves rutinhoz képest, hogy elbaktatunk egy kiállításra, arra, amire épp időnk van, és fizikailag jelen vagyunk, jelen vannak az alkotások, ahhoz képest egyelőre az online elérés nagyon szokatlan mind a galéria, mind pedig befogadói oldalról. Főként, hogy ez a váltás a vírus hatására, kényszer alatt született, nem volt idő kipróbálni, megfigyelni, átgondolni, ismerkedni vele, hogy mi is ez az új útvonal. Ehhez képest sokan azonnali hatást várnak, elsősorban pénzügyi tekintetben, hiszen most ez a legégetőbb szempont. Azt gondolom, ez nem megy egyik pillanatról a másikra, meg kell szokni mindkét oldalon, hogy létezik egyáltalán ez az opció. De minél többet látunk ilyen kiállítást, annál természetesebbé válik, és ennek meglesz az eredménye a galéria kereskedelmi szempontjait tekintve is. A gyűjtő most aggódik, ahogy mindenki más is, és nem vásárol se így, se úgy. Nincs garancia, nincs recept a működtetésére, de hosszú távon azt hiszem, mindenképp a galériák előnyére válik, akiktől jelen pillanatban

nem várható el, hogy előre lássák, mi fog történni egy olyan technológia esetében, melynek a használata még indulófélben van, és nem vált rutinná a fogyasztói oldalon sem. De azzá fog. Az emberek bármilyen kiállítást meg tudnak majd nézni online, lesz online tárlatvezetés, megszólal a művész, első kézből hallgathatjuk a művek keletkezéstörténetét. Ez beépülhet az oktatásba is, jól látható már most, hogy például a MOMA online kortárs művészeti kurzusokat kínál ingyen. Gondoljunk bele, hány iskolából viszik el kiállításokra a diákokat? De ha fenn van az online minőségi anyag, amit még élveznek is a fiatalok, mert az online világ nekik otthonos terep? A jövő művészetszerető generációját nevelhetjük így ki. Átíródik a művészet és kiállítás értelmezésének módja a befogadói oldal irányába, nem lesz elitista egy halom komplikált kifejezéssel. Szélesebb körben fognak az emberek kiállításokat nézni, egyszerűen, mert online elérhető lesz, mint a Netflix vagy a YouTube, és ez mindenképpen jó mind szűkebb művészeti, mind társadalmi vonatkozásban. Most nehéz, de hosszú távon ez az online vonal megtérül. Amúgy még kialakulófélben van, hogy mit is értünk online kiállítás alatt, ki milyen technológiát, megoldást választ. Jelenleg mindenki próbálkozik az

Art Baseltől David Zwirneren át Gagosianig, szóval a legnagyobbak is tapogatóznak.

Hogy tovább fokozzuk a koronás kérdéskört, a képzőművészetben megjelenik bármiféle reflexió ezzel kapcsolatban?

TH: Nem. A művészetem sosem reflektál semmiféle aktuálisan manifesztálódó külső tényezőre. A Covid pedig egy jelenség a sok közül. Engem nem a konkrét jelenségek érdekelnek, hanem összeségük anyaga, annak működése, természete, lehetséges mintázatai, kifejeződésekének verziói.

Mi az, ami pozitív tapasztalatként csapódik, csapódhat le benned a járványhelyzet szülte korlátozások után?

TH: Annak kell örülnünk, amink van és elérhető, azt gondozni, azt felfedezni. És azokkal az emberekkel kell időt tölteni, akik ezt hasonlóan gondolják.

A cikk megjelenését a B. Braun támogatta.